

NPÚ trvá na závazně schváleném řešení revitalizace Karlova náměstí v Třebíči

Tiskové prohlášení

Telč, 15. 2. 2022

Město Třebíč na svých oficiálních webových stránkách zveřejnilo 21. ledna 2022 zprávu věnovanou aktuálnímu stavu revitalizace Karlova náměstí v historickém jádru města.¹ Následně tuto zprávu přejala média, kdy například zpravodajský web Novinykraje.cz citoval slova starosty města Pavla Pacala: *„Revitalizace náměstí je jediná příležitost na dalších 60 i více let vysadit na náměstí více stromů, které budou poskytovat stín a ochlazovat plochu náměstí v parném létě. První varianty studií s více stromy počítaly, nezískaly ale povolení od památkářů. Zkoušeli jsme se celou dobu s památkáři dohodnout, bohužel bez výsledku. My jsme přesvědčeni, že stromy musí být i na ploše náměstí, nejen po okrajích, proto jsme se rozhodli jít vlastní cestou a stromy v ploše vysázet, orgánům památkové péče navzdory.“*² Národní památkový ústav upozorňuje, že takové vyjádření není v souladu s platnými závaznými stanovisky a v naznačeném jednání tak lze spatřovat nezákonný postup. Navíc je to porušení dlouhodobě vyjednávaného a obtížně dosaženého kompromisu, na němž se vědomě podílely všechny zúčastněné strany.

Revitalizace Karlova náměstí v Třebíči v centrální části památkové zóny byla dlouho připravovanou náročnou akcí, která byla s telčským pracovištěm Národního památkového ústavu projednávána již od roku 2013. K celé záležitosti se vyjadřovalo jak vedení města, tak i složky hygieny, dopravy, stavební úřad a památková péče a obnova náměstí měla být tedy jejich společným kompromisem. Při mnohých jednáních s vedením města Třebíče omezil Národní památkový ústav své nároky na základní požadavek nerozmělnit středový prostor dalšími výsadbami a dopravními pruhy, a to s cílem, aby jediné trhové náměstí existující ve městě od středověku zůstalo náměstím a nestalo se parkem či dopravním terminálem. Schválená varianta zeleně zahrnovala jednořadé stromořadí podél fasád na jižní i severní straně náměstí, čtveřici stromů u sousosí sv. Cyrila a Metoděje, solitérní strom ve východním cípu a květinové záhony na jižní terase. Doplnit ji měly dva výrazné vodní prvky ke zlepšení podmínek středové plochy. Výsledný projekt včetně řešení výsadby stromů prošel územním řízením v roce 2019 i stavebním řízením v roce 2020.

Je zavádějící zjednodušovat celou situaci tak, že památkáři odmítají stromy na náměstí. Jejich obecný přínos pro kvalitu prostředí v aktuálních klimatických poměrech a pozitivní vztah veřejnosti k jejich přítomnosti Národní památkový ústav nepochybně a na Karlově náměstí historické zastoupení mají. Zároveň však není možné uprostřed památkové zóny rezignovat na smysl její ochrany, ponechat způsob rekonstrukce hlavního náměstí volnému nakládání bez historických souvislostí. Proto také nebylo nikdy vážně uvažováno o návratu náměstí do podoby z 19. století, která neobsahovala stromy

¹ Jak pokračují práce na Karlově náměstí [on-line]. Zdroj: <https://www.trebic.cz/jak-pokracuji-prace-na-karlove-namesti/d-52785/p1=30166> [cit. 2022-02-11].

² Třebíčské náměstí se letos zazelená. Ozdobí ho desítky okrasných hrušní a několik javorů [on-line]. Zdroj: <https://www.novinykraje.cz/blog/2022/01/24/trebitske-karlovo-namesti-se-letos-zazeleno-ozdobi-ho-desitky-okrasnych-hrusni-a-nekolik-javoru> [cit. 2022-02-11]. Starší mediální výstupy dokládající svévolný postup města při revitalizaci náměstí. Třebíč vysadila na Karlově náměstí víc stromů, památkářům navzdory [on-line]. Zdroj: <https://www.archiweb.cz/en/n/home/trebic-vysadila-na-karlove-namesti-vic-stromu-pamatkarum-navzdory> [cit. 2022-02-11]. Válka Třebíče proti památkářům: Proti jejich vůli vysázela na náměstí stromy [on-line]. Zdroj: <https://www.denik.cz/regiony/valka-trevice-proti-pamatkarum-na-namesti-vysazela-stromy-proti-jejich-vuli-2021.html> [cit. 2022-02-11].

žádné. K dispozici byla dána možnost doplnit stromy po obvodu náměstí nebo zopakovat spojení stromů kolem výtvarného díla, což bylo v souladu se zájmem památkové péče i s požadavkem umístění zeleně. Skutečnost, že projekt města navrhl po vnějším obvodě méně stromů, než kolik jich tam dosud rostlo, a nevyužil místa před Malovaným domem a na západní straně náměstí, není iniciativou Národního památkového ústavu.

Národní památkový ústav jako odborná organizace státní památkové péče však nemůže souhlasit s tím, jak město Třebíč svévolně porušuje kompoziční princip návrhu zeleně a provádí výsadby stromů do vnitřní části náměstí v rozporu se schváleným projektem a v rozporu s vydanými závaznými stanovisky.